ECLI:LV:AT:2018:0413.C24065308.1.S

Lieta Nr. C24065308
SKC-224/2018
Civillietu departaments

Latvijas Republikas Augstākā tiesa
SPRIEDUMS
Rīgā 2018.gada 13.aprīlī

Augstākā tiesa šādā sastāvā:
tiesnese referente Ināra Garda,
tiesnese Ļubova Kušnire,
tiesnesis Normunds Salenieks

izskatīja rakstveida procesā civillietu sakarā ar atbildētāja individuālā komersanta „Lekifa" kasācijas sūdzību par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2016.gada 13.oktobra spriedumu daļā par tiesas izdevumu piedziņu Izglītības un zinātnes ministrijas prasībā pret individuālo komersantu „Lekifa" par parāda un zaudējumu atlīdzības piedziņu, individuālā komersanta „Lekifa" pretprasībā pret Izglītības un zinātnes ministriju par nomas līgumu atzīšanu par spēkā neesošiem un nepamatoti saņemtās samaksas piedziņu.

Aprakstošā daļa

[1] Izglītības un zinātnes ministrija 2008.gada 28.aprīlī cēlusi tiesā prasību pret individuālo komersantu (turpmāk – IK) „Lekifa" par parāda un zaudējumu atlīdzības piedziņu.

Prasības pieteikumā norādīti šādi apstākļi un pamatojums.

[1.1] Izglītības un zinātnes ministrija kā iznomātāja un IK „Lekifa" kā nomnieks noslēdza divus neapdzīvojamo telpu /adrese/, nomas līgumus:

1) 2005.gada 2.maijā par telpu 302,7 m^2 platībā nomu uz laiku no 2005.gada 11.aprīļa līdz 2006.gada 11.aprīlim ar nomas maksu 250,03 LVL (ieskaitot pievienotās vērtības nodokli);

2) 2005.gada 28.septembrī (grozīts 2005.gada 28.decembrī) par telpu 929,30 m^2 platībā nomu uz laiku no 2005.gada 30.augusta līdz 2008.gada 30.augustam ar nomas maksu 932,08 LVL (ieskaitot pievienotās vērtības nodokli).

Prasītāja nodeva attiecīgās telpas atbildētāja lietošanā un netraucēja tās lietot abu līgumu darbības laikā (otrais līgums faktiski tika izbeigts pirms termiņa beigām – 2006.gada 15.augustā), tādējādi izpildīja savas līgumiskās saistības.

[1.2] Atbildētājs kopš 2005.gada novembra prasītājai nav maksājis nedz nomas maksu, nedz nekustamā īpašuma nodokļa kompensāciju. Līdz ar to no atbildētāja par labu prasītājai piedzenams nomas maksas parāds 9902,93 LVL, ko veido 1341,82 LVL par laiku no 2005.gada novembra līdz 2006.gada aprīlim atbilstoši 2005.gada 2.maija līgumam un 8561,11 LVL par laiku no 2005.gada novembra līdz 2006.gada augustam atbilstoši 2005.gada 28.septembra līgumam. Tāpat atbildētājam jāmaksā nekustamā īpašuma nodokļa kompensācija 103,28 LVL atbilstoši 2005.gada 28.septembra līguma noteikumiem.

Abu noslēgto nomas līgumu 13.punktā noteikts nomnieka pienākums maksāt līgumsodu 0,5% apmērā no nesamaksātās nomas maksas par katru nokavējuma dienu. Ņemot vērā minēto un attiecīgo samaksas nokavējumu, no atbildētāja par labu prasītājai piedzenams līgumsods 9902,93 LVL (1341,82 LVL atbilstoši 2005.gada 2.maija līgumam + 8561,11 LVL atbilstoši 2005.gada 28.septembra līgumam), kas ir identisks nomas maksas parādam.

Tādējādi kopējais piedzenamā parāda apmērs ir 19 909,14 LVL.

[1.3] Sakarā ar vēršanos tiesā pret atbildētāju ar pieteikumiem par saistību piespiedu izpildīšanu brīdinājuma kārtībā prasītājai ir radušies zaudējumi 30,84 LVL, kas piedzenami no atbildētāja prasītājas labā.

[1.4] Prasība pamatota ar Civillikuma 1574., 1587. un 2146.pantu.

[2] Atbildētājs IK „Lekifa" 2008.gada 10.jūnijā cēlis tiesā pretprasību pret Izglītības un zinātnes ministriju par nomas līgumu atzīšanu par spēkā neesošiem un nepamatoti saņemtās samaksas piedziņu.

Pretprasības pieteikumā norādīti šādi apstākļi un pamatojums.

[2.1] Atbildētājs vēlējās nomāt plašas telpas darbnīcu un noliktavu izveidošanai, lai attīstītu savas produkcijas ražošanu, ko ir iespējams panākt tikai tādās telpās, kurās ir elektroenerģijas pieslēgums. Tomēr prasītāja kā iznomātāja līgumu darbības laikā neveica nekādas darbības, lai nodrošinātu iznomātās telpas ar elektroenerģijas pieslēgumu, un liedza atbildētājam pašam veikt telpu remontu un elektroinstalācijas ierīkošanu.

Tā kā atbildētājs faktiski nevarēja lietot iznomātās telpas atbilstoši pušu starpā noslēgtajos līgumos norādītajam mērķim, līgumi atzīstami par spēkā neesošiem no to noslēgšanas brīža.

[2.2] Atbilstoši 2005.gada 2.maijā noslēgtajam nomas līgumam atbildētājs veica nomas maksas samaksu 1666,87 LVL par laiku no 2005.gada aprīļa līdz 2005.gada oktobrim. Ņemot vērā to, ka minētais nomas līgums atzīstams par spēkā neesošu, nepamatoti saņemtie 1666,87 LVL piedzenami no prasītājas par labu atbildētājam.

[2.3] Pretprasība pamatota ar Civillikuma 1451., 2124., 2130., 2134., 2135. un 2172.pantu.

[3] Ar Ogres rajona tiesas 2008.gada 24.novembra spriedumu prasība apmierināta: no atbildētāja par labu prasītājai piedzīts parāds 19 909,14 LVL un zaudējumu atlīdzība 30,84 LVL, kopā 19 939,98 LVL, kā arī tiesāšanās izdevumi 491,04 LVL (*sprieduma motīvu daļā tie ir atšifrēti kā valsts nodeva 489,04 LVL un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 2 LVL*), bet pretprasība noraidīta.

[4] Izskatījusi lietu sakarā ar atbildētāja apelācijas sūdzību prasības apmierinātajā daļā, Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija ar 2016.gada 13.oktobra spriedumu prasību apmierinājusi daļēji:

1) piedzinusi no atbildētāja par labu prasītājai nomas maksas parādu 1909,24 EUR (1341,82 LVL) atbilstoši 2005.gada 2.maija līgumam un 12 328,32 EUR (8664,39 LVL) atbilstoši 2005.gada 28.septembra līgumam;

2) piedzinusi no atbildētāja par labu prasītājai tiesas izdevumus – valsts nodevu 695,84 EUR (489,04 LVL) un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 2,85 EUR (2 LVL);

3) piedzinusi no atbildētāja par labu valstij tiesas izdevumus – nesamaksāto valsts nodevu 51,41 EUR;

4) noraidījusi prasību daļā par līgumsoda un zaudējumu atlīdzības piedziņu.

Spriedums pamatots ar šādiem argumentiem.

[4.1] Nevar piekrist apelācijas sūdzības argumentiem, ka puses nav vienojušās par nomas priekšmetu.

Pirmās instances tiesa pamatoti atzinusi, ka abi nomas līgumi ir noslēgti tiesiski, to noteikumi ir skaidri un pusēm saistoši. Tas izriet arī no likumīgā spēkā esoša Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2014.gada 15.aprīļa sprieduma citā civillietā IK „Lekifa" prasībā pret Izglītības un zinātnes ministriju par 2005.gada 28.septembrī noslēgtā nomas līguma atzīšanu par spēkā neesošu.

[4.2] Noraidāmi kā nepamatoti apelācijas sūdzības argumenti, ka atbildētājam nav pienākuma maksāt prasītājai nomas maksu sakarā ar elektroenerģijas pieslēguma neesību iznomātajās telpās.

No lietas materiālos esošā 2005.gada 14.novembra pieņemšanas-nodošanas akta redzams, ka atbildētājam, pieņemot telpas lietošanā, bija zināms telpu tehniskais stāvoklis, tostarp apstāklis, ka elektroinstalācija telpās bija demontēta. Turklāt atbildētājs nav iesniedzis pierādījumus, ka līdz tiesas konstatētajam nomas līgumu darbības termiņa beigām pats būtu vērsies pie prasītājas ar lūgumu tos izbeigt.

[4.3] Atbildētājs nav veicis nomas maksas samaksu par nedzīvojamo telpu nomu – atbilstoši 2005.gada 2.maija līgumam nomas maksas parāds 1909,24 EUR (1341,82 LVL) par laika posmu no 2005.gada novembra līdz 2006.gada augustam un atbilstoši 2005.gada 28.septembra līgumam nomas maksas parāds 12 328,32 EUR (8664,39 LVL) par laika posmu no 2005.gada novembra līdz 2006.gada augustam. Līdz ar to minētais parāds piedzenams no atbildētāja par labu prasītājai.

[4.4] Prasība daļā par līgumsoda piedziņu noraidāma, jo noslēgtajos nomas līgumos nav ietverta vienošanās par līgumsoda piemērošanu un tā apmēru.

[4.5] Tāpat noraidāma prasība daļā par zaudējumu atlīdzības piedziņu, jo izdevumi 30,84 LVL jeb 43,88 EUR, kas prasītājai radušies sakarā ar vēršanos tiesā pret atbildētāju ar pieteikumiem par saistību piespiedu izpildīšanu brīdinājuma kārtībā, nav atzīstami par zaudējumiem Civillikuma 1770. un 1775.panta izpratnē. Faktiski tie ir tiesas izdevumi, kas prasītājai radušies, realizējot savas procesuālās tiesības.

[4.6] No lietas materiālos esošajiem maksājuma uzdevumiem redzams, ka prasītāja samaksājusi valsts nodevu 489,04 LVL jeb 695,84 EUR un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 2 LVL jeb 2,85 EUR.

Līdz ar to atbilstoši Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 1.punkta c) apakšpunktam un 41.panta pirmajai daļai minētie izdevumi piedzenami no atbildētāja par labu prasītājai. Savukārt valsts labā no atbildētāja piedzenama nesamaksātā valsts nodeva 51,41 EUR.

[5] Par minēto spriedumu atbildētājs iesniedzis kasācijas sūdzību, kurā lūdzis to prasības apmierinātajā daļā atcelt un nodot lietu šajā daļā jaunai izskatīšanai apelācijas vai pirmās instances tiesā.

Tādējādi Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2016.gada 13.oktobra spriedums daļā, ar kuru noraidīti prasījumi par līgumsoda un zaudējumu atlīdzības piedziņu, stājies likumīgā spēkā 2016.gada 1.novembrī.

[6] Ar Augstākās tiesas tiesnešu kolēģijas rīcības sēdes 2017.gada 12.janvāra lēmumu ierosināta kasācijas tiesvedība sakarā ar atbildētāja kasācijas sūdzību par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2016.gada 13.oktobra spriedumu daļā par tiesas izdevumu 698,69 EUR (valsts nodeva 695,84 EUR + ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 2,85 EUR) piedziņu no atbildētāja prasītājas labā un 51,41 EUR piedziņu valsts labā, bet pārējā daļā atteikts ierosināt kasācijas tiesvedību.

Tādējādi Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2016.gada 13.oktobra spriedums daļā, ar kuru no atbildētāja par labu prasītājai piedzīts nomas maksas parāds, stājies likumīgā spēkā 2017.gada 12.janvārī.

[7] Attiecībā uz piedzītajiem tiesas izdevumiem kasācijas sūdzībā norādīts, ka apelācijas instances tiesa pārkāpusi Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 1.punkta c) apakšpunktu un 41.panta pirmo daļu.

Pirmkārt, Civillietu tiesas kolēģija ignorēja Civilprocesa likuma 41.panta pirmās daļas noteikumus, jo atlīdzinājusi prasītājai tiesas izdevumus pilnā apmērā, lai gan prasība tika apmierināta daļēji.

Otrkārt, apelācijas instances tiesas sprieduma motīvu daļā vispār nav norādīts pamatojums 51,41 EUR piedziņai valsts labā. Proti, nav skaidrs, kāpēc apelācijas instances tiesa to uzskatījusi par „nesamaksāto valsts nodevu".

[8] Paskaidrojumos sakarā ar kasācijas sūdzību prasītāja norādījusi, ka tā nav pamatota un ir noraidāma.

Attiecībā uz piedzītajiem tiesas izdevumiem, paskaidrojumos vispārīgi norādīts, ka apelācijas instances tiesa nav pārkāpusi procesuālo tiesību normas.

Motīvu daļa

[9] Pārbaudījusi sprieduma likumību attiecībā uz personu, kas to pārsūdzējusi, un argumentiem, kas minēti kasācijas sūdzībā, kā to nosaka Civilprocesa likuma 473.panta pirmā daļa, Augstākā tiesa atzīst, ka pārsūdzētais spriedums daļā par tiesas izdevumu piedziņu atceļams un lieta šajā daļā nododama jaunai izskatīšanai apelācijas instances tiesā.

[10] Augstākā tiesa piekrīt kasācijas sūdzības argumentiem, ka apelācijas instances tiesa pārkāpusi Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu.

[10.1] Civilprocesa likuma 3.pants noteic, ka tiesvedību civillietā regulē civilprocesuālo tiesību normas, kas ir spēkā lietas izskatīšanas, atsevišķu procesuālo darbību izdarīšanas vai tiesas sprieduma izpildīšanas laikā.

Tas nozīmē, ka civilprocesuālo tiesību normas darbojas noteiktā laikā. Satversmes tiesa ir atzinusi, ka minētais princips, ja vien likumā nav paredzēti kādi izņēmumi, ir viens no vispāratzītajiem procesuālo tiesību principiem (*sk. Satversmes tiesas 2010.gada 7.oktobra sprieduma lietā Nr. 2010-01-01 16.punktu*). Arī Augstākā tiesa vairākkārt skaidrojusi jautājumu par Civilprocesa likuma grozījumu intertemporālo piemērošanu, norādot, ka atbilstoši Civilprocesa likuma 3.pantam tiesvedību civillietā reglamentē tās procesuālo tiesību normas, kas ir spēkā attiecīgās procesuālās darbības izdarīšanas laikā (*sk., piemēram, Augstākās tiesas 2009.gada 26.jūnija lēmumu lietā Nr. SKC-848/2009 (C01192409), 2011.gada 17.februāra*

rīcības sēdes lēmuma lietā Nr. SKC-923/2011 5.punktu, 2016.gada 15.jūnija lēmuma lietā Nr. SKC-2195/2016 (C33513213) 5.punktu).

Kā atzīts tiesību doktrīnā, skaidrojot šā principa saturu, Civilprocesa likums pārņēmis civilprocesuālajā teorijā visvairāk atzīto noteikumu, ka tiesvedība civillietās notiek pēc civilprocesa likumiem, kas ir spēkā lietas izskatīšanas, atsevišķu procesuālo darbību izdarīšanas vai tiesas nolēmumu izpildīšanas laikā neatkarīgi no tā, kad izcēlies tiesiskais strīds un kad ierosināta civillieta, un kādu civilprocesa stadiju tā sasniegusi. [..]. Automātiska „veco" un „jauno" procesuālo normu nomaiņa tomēr ne vienmēr ir iespējama. Tas attiecas uz ilgstošām procesuālajām darbībām, kuras iesāktas pēc „vecajiem" noteikumiem un nav pabeigtas, līdz stājas spēkā „jauni" noteikumi. Šādos gadījumos var rasties būtiskas kolīzijas, ja jaunie noteikumi paredz citādu iesākto procesuālo darbību izpildes kārtību vai neparedz tās turpmāk nemaz. Šīs atšķirības pieņemts risināt, ievērojot lietas dalībnieka tiesības un intereses, nepieļaujot to pasliktināšanu (*sk. Civilprocesa likuma komentāri. I daļa (1.-28.nodaļa). Otrais papildinātais izdevums. Sagatavojis autoru kolektīvs. Prof. K.Torgāna zinātniskajā redakcijā. Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2016, 27.-28.lpp.; V.Bukovskis. Civīlprocesa mācības grāmata. Rīga: Autora izdevums, 1933, 128.lpp.*). Jaunais procesuālais likums, tiklīdz tas stājas spēkā, tūliņ arī piemērojams turpmākām procesuālām darbībām, kaut arī prasības lieta iesākta pirms jaunā likuma izdošanas (*sk. V.Bukovskis. Civīlprocesa mācības grāmata. Rīga: Autora izdevums, 1933, 129.lpp.; F.Konradi, T.Zvejnieks. Civilprocesa likums (1938.g.izd., 1939.gada iesp.) ar paskaidrojumiem [..]. Rīga: Valsts tipogrāfija, 1939, 22.lpp.*).

[10.2] Civilprocesa likuma 41.panta pirmā daļa noteic, ka pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus. Ja prasība apmierināta daļēji, šajā pantā norādītās summas piespriež prasītājam proporcionāli tiesas apmierināto prasījumu apmēram, bet atbildētājam – proporcionāli tai prasījumu daļai, kurā prasība noraidīta [..].

Atbilstoši Civilprocesa likuma 33.panta otrajai daļai tiesas izdevumi ir viens no tiesāšanās izdevumu veidiem, proti: 1) valsts nodeva; 2) kancelejas nodeva; 3) ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi.

Ar valsts nodevu apliekamie objekti uzskaitīti Civilprocesa likuma 34.pantā, bet ar kancelejas nodevu apliekamie – 38.pantā un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi uzskaitīti 39.pantā.

Konkrētajā gadījumā prasība par parāda un zaudējumu atlīdzības, kopā 19 939,98 LVL piedziņu celta 2008.gada 28.aprīlī (*lietas 1.sējuma 6.-7.lp.*). Valsts nodeva civilprocesā ir ar Civilprocesa likumu noteikts obligāts maksājums par tiesas spriešanu civillietās, kas iemaksājama valsts budžetā. Likumdevējs regulāri pārskata tiesās maksājamās valsts nodevas likmes, tādēļ laika gaitā šā likuma 34.pantā izdarīti vairākkārtēji grozījumi par valsts nodevu apmēra palielināšanu. Tomēr, kā jau tika norādīts iepriekš, sakarā ar valsts nodevas apmēru izmaiņām jāņem vērā princips, ka procesuālās normas piemēro tādas, kādas tās ir procesuālās darbības veikšanas laikā, ja vien likumdevējs kādai normai nav noteicis atpakaļejošu spēku.

Neapšaubāmi, izskatot saņemto prasības pieteikumu, tiesnesim ir svarīgi nekļūdīties ar strīda rakstura un prasības priekšmeta noteikšanu, lai pārliecinātos par to, vai prasītājs pareizi aprēķinājis maksājamās valsts nodevas apmēru. Pēc Civilprocesa likuma vispārīgajiem noteikumiem (Civilprocesa likuma 129., 420. u.c. panti) valsts nodeva samaksājama pirms attiecīga pieteikuma vai cita dokumenta iesniegšanas vai saņemšanas tiesā. Tādējādi valsts nodevas likmes nosakāmas atbilstoši tām procesuālo tiesību normām, kas ir spēkā attiecīgās procesuālās darbības izdarīšanas brīdī, t.i., attiecīga prasības pieteikuma un citu dokumentu iesniegšanas tiesā brīdī.

[10.3] Atbilstoši Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 1.punkta d) apakšpunktam (redakcijā, kas bija spēkā prasības celšanas brīdī – 2008.gada 28.aprīlī), par prasību, kas novērtējama naudas summā no 5001 LVL līdz 20 000 LVL bija maksājama valsts nodeva 250 LVL + 1,6% no prasības summas, kas pārsniedz 5000 latus. Tā kā prasības summa bija 19 939,98 LVL, maksājamās valsts nodevas apmērs - 489,04 LVL.

Nav strīda un tas apstiprinās ar Valsts kases Rīgas norēķinu centra 2008.gada 18.aprīļa maksājuma uzdevumiem Nr. 732 un Nr. 733, ka prasītāja pareizi aprēķināja maksājamās valsts nodevas apmēru un, iesniedzot prasības pieteikumu 2008.gada 28.aprīlī tiesā, samaksāja likumā noteikto valsts nodevu 489,04 LVL, kas atbilst 695,84 EUR, kā arī ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 2 LVL, kas atbilst 2,85 EUR (*lietas 1.sējuma 4.-5.lp.*).

Ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2016.gada 13.oktobra spriedumu prasība apmierināta daļēji – 14 237,56 EUR jeb 10 006,21 LVL apmērā. Tomēr, apelācijas instances tiesa piespriedusi no atbildētāja visus prasītājas samaksātos tiesas izdevumus, proti, valsts nodevu 695,84 EUR (489,04 LVL) un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 2,85 EUR (2 LVL), turklāt vēl piedzinusi valsts labā „nesamaksāto valsts nodevu" 51,41 EUR.

Augstākā tiesa atzīst, ka apelācijas instances tiesa ne tikai nav ievērojusi tiesas izdevumu atlīdzināšanas proporcionalitātes principu atbilstoši apmierināto prasījumu apmēram, kas ir Civilprocesa likuma 41.panta pirmās daļas pārkāpums, bet piespriedusi no atbildētāja tiesas izdevumus lielākā apmērā nekā tos samaksāja prasītāja. Kā izriet no apstrīdētā sprieduma motīvu daļas argumentācijas, Civillietu tiesas kolēģija kļūdaini atsaukusies uz Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 1.punkta c) apakšpunktā noteikto valsts nodevas likmi, ko likumdevējs līdz ar grozījumiem, kas bija spēkā sprieduma taisīšanas brīdī, palielinājis. Konkrētajā gadījumā minētā procesuālā norma piemērota nepareizi, jo tā nebija spēkā procesuālās darbības veikšanas brīdī, t.i., prasības pieteikuma iesniegšanas brīdī. Turklāt likumdevējs nav noteicis palielinātajām valsts nodevas likmēm atpakaļejošu spēku, kas izslēdz iespēju tiesai jau uzsāktā lietā izdarīt kādas korekcijas attiecībā uz samaksātajām valsts nodevām, piemēram, pieprasīt piemaksāt starpību sakarā ar valsts nodevas apmēra izmaiņām.

[10.4] Apkopojot izklāstītos apsvērumus, Augstākā tiesa atzīst, ka pārsūdzēto sprieduma daļā par tiesas izdevumu piedziņu nevar atzīt par likumīgu un pamatotu, tādēļ tas atceļams.

[11] Atceļot pārsūdzēto spriedumu, atbilstoši Civilprocesa likuma 458.panta otrajai daļai atbildētājai IK „Lekifa" atmaksājama iemaksātā drošības nauda 300 EUR (*lietas 2.sējuma 4.-5.lp.*).

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 474.panta 2.punktu, Augstākā tiesa

nosprieda:

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2016.gada 13.oktobra sprieduma daļā par tiesas izdevumu 698,69 EUR piedziņu no IK „Lekifa" Izglītības un zinātnes ministrijas labā un 51,41 EUR piedziņu valsts labā atcelt un lietu šajā daļā nodot jaunai izskatīšanai apelācijas instances tiesā.

Atmaksāt IK „Lekifa" drošības naudu 300 EUR (trīs simti *euro*).

Spriedums nav pārsūdzams.

Tiesnese I.Garda

Tiesnese Ļ.Kušnire